

den Maade kom til at fordyre sin Produktion, saa vil han dog ikke vige tilbage derfor, naar han derved sparer saameget i Skat, at dette opveier den Fordyring, som paa anden Maade kommer frem. Dette er en Erfaring, som man har gjort for meget længe siden, og jeg skal anføre for de Herrer et af de mest slaaende, ja, jeg kan sige verdensberømte, Exemp-ler derpaa, et Exempel, som vil være Dem bekjendt fra, hvad Mac Culloch fortæller om, hvad der i sin Tid gik for sig i Skotland med Hensyn til Brændevinsbeskatningen. Man havde ved lang Erfaring forvisset sig om, hvor megen Brændevin der kunde destilleres i den sædvanlige Brændevinskjedel, og man havde da fundet, at en saadan Destillation kunde ske i 8 Dage, og i Genhold dertil bestemte man da Skatten til saa og saa Meget for hver Pot, som Kjedlen indeholdt. Men da dette var blevet fastsat, faldt en af Brændevinsbrænderne, der var en klogtig Mand, paa den Tanke, at den da brugelige Kjedel maasse ikke var den heldigste for en hurtig Destillation. Han fandt snart ud af, hvorledes en hurtigere Destillation kunde tilveiebringes, og han opnaaede derved, at han i et Aar kunde destillere flere Gange mere Brændevin, end nogen anden Brændevinsbrænder var istand til, saa at han altsaa for sit Vedkommende satte Skatten ned flere Gange imod, hvad de andre Brændevinsbrænderne maatte betale. Det var i Begyndelsen en Hemmelighed, hvorledes det gik til, men det rygtedes efterhaanden, der kom flere til, som gjorde det samme, og man blev altsaa snart nødt til at forhøje Skatten saaledes, at denne, der fra Begyndelsen af havde været sat til 1½ Skil. om Aaret efter Kjedlens Rumfang, i Løbet af ikke mange Aar steg til nogleoghalvtredstindstyve Skil. Men dette forsløg aldeles ikke; Brændevinsbrændernes Dybsindsomhed steg i en endnu højere Grad, og tilsidst kom man saa vidt, at det Quantum Brændevin, til hvis Overdestillation man fra Begyndelsen havde regnet 8—10 Dage, endte man med at kunne overdestillere i 3 Minuter, og da det var kommet dertil, indsaa man, at den hele Beskatningsmaade ikke duede noget, men at man maatte gaa over til en anden. Se, mine Herrer, dette er et meget

udpræget Exempel paa, hvorledes den Slags Beskatningsmaader føre til et vigtigt Resultat. — Hvad jeg her har sagt, gjælder nu ikke i den Grad om den Beskatningsmaade, vi nu have, men det gjælder dog om den, om end i en mindre Grad. De Herrer ville jo vide — og det er ogsaa flere Gange blevet anført under Forhandlingen om denne Sag — at for 20 Aar siden antog man i Almindelighed, at man af en Tønde Karrum ikke kunde udbringe mere end 16 Potter 8° Brændevin, og det var meget rimeligt, thi man kom heller ikke mere end omtrent 50 Pund Sæd pr. Tønde i Karret. Men nu fandt man snart, at det var fordelagtigt, for saa meget som muligt at fri sig for Skatten, at anvende mere og mere Korn til det samme Karrum, og deraf er Følgen nu bleven, at man i mange Brænderier kan faae 24 Potter og derover ud af hver Tønde Karrum, men vel at mærke mod at anvende over en halv Gang saa meget Korn. De ville altsaa se, at Frugten af denne Beskatningsmaade har været den, at Fabrikterne have anvendt deres Iver paa at tilveiebringe saadanne Betingelser for deres Fabrikation, at de kom til at betale saa liden Skat i Forhold til Udbyttet som muligt. Deraf har Følgen atter været, at Staten har tabt; thi selvfølgelig bliver Brændevinskonsumtionen ikke paavirket deraf; der bliver drukket den samme Mængde Brændevin som ellers, men Staten har lidt Tab, saaledes at, medens vi fra Begyndelsen af have ment at skulle have 4 Skilling i Skat for hver Pot Brændevin, der produceres, og efter 1864 at skulle have 6 Skilling, saa er dette saa langt fra blevet Tilfældet, at vi nu ikke kunne antage at have mere end omtrent det Beløb, som vi for 20 Aar siden antog at skulle have af en Skat, som kun udgjorde de to Trediedele af, hvad den nu er. Dette har altsaa havt til Følge, at istedetfor at man efter den Udvikling, som Landet imidlertid har faaet ved Folkemængdens og Velstandens Stigen, skulde tro, at der maatte finde en større Konsum Sted og altsaa indkomme en større Indtægt af Skatten, er Afgiften — maasse tillige paa Grund af nogle andre Omstændigheder, men sikkert dog ogsaa under